

Globalisering och vattenbufflar

Jag befinner mig bland den 1 miljard av oss människor som lever på 250 kronor i månaden. Hur har de för framtiden viktiga barnen det - kan de förändra sina liv? Här påverkar globaliseringen redan människornas innersta...

Isaan är den fattigaste och minst utvecklade delen av Thailand. Långt ifrån de pärlvita stränderna och kommersen i södra delen, bor här i nord-ost, 20 miljoner särpräglade invånare.

Gränsande till Laos och Kampuchea lever, djupt rotad i jordbrukssamhällets traditioner, en mycket gammaldags kultur kvar. Man talar en egen melodiös dialekt, har ett smakrikt (starkt!) kök och behåller en osedvanlig gästfrihet. Här är stress ett okänt begrepp och fattigdomen till trots, är livsstilen avslappnad och kryddad med mycket humor.

De flesta lever av jordbruk och de smaragdgröna, vajande risfälten med sina kringströvande, magra vattenbufflar, breder ut sig som lapptäcken i all oändlighet. Jorden är här dikad och kultiverad i över 5000 år..

Den så viktiga grödan når mig upp till bröstkorgen och vi närmar oss skördetid. Den tropiska solens glödgheta strålar, bränner obarmhärtigt uppifrån. Svetten droppar ned på glasögonen och jag har svårt att hålla balansen på den smala bambuspången, där jag, mitt fadderbarn, hennes mamma och farbror makligt stegar fram. Med de branta bergen som inramning, känns det som att befinna sig mitt i en exotisk tavla. Tanken på att här skall snart mina thailändska vänner gå halvböjda och skörda - för så litet utbyte - fyller mig med vördnad och respekt.

Väl framme vid bergen och bakom ett vattenfall, kommer vi till ett litet buddhisttempel. Stora färggranna fjärilar flyger ljudlöst mellan svalkande träd och saffransgul-klädda munkar förbereder morgondagens högtid. Byborna på andra sidan risfälten väntas vid soluppgången, för att skänka mat och be.

Buddhismen är en levande och vital kraft i Thailand. De otaliga templen med sina högt respekterade munkar, håller traditionen vid liv. Lärans icke-materialistiska budskap utgör en motkraft till den västerländska kommersialism som når ända hit via TV.

Läraren är en annan respekterad person runt om i byarna. I den rollen, med biståndsorganisationen Plans hjälp, arbetar jag som volontär på grund- och gymnasieskolan Wiengnakhorn. Den har 850 elever och klassrummen består av stora bambuhyddor med grästak utan väggar, som ligger utspridda och inbäddade i tät

grönska. Här finns också den sedvanliga fotbollsplanen (pojkarna vet vilket lag Beckham spelar i), en större ny byggnad, skolbespisning utomhus och allehanda tropiska ödlor, fåglar och orm.

Klockan 0800 varje dag är det morgonsamling för alla. Uppställda på skolgården (i skoluniform) får eleverna ta del av föreläsningar om: moral, hygien, disciplin, buddhism etc. I dag handlar det om droger; amfetamin-missbruket har nått ända hit.

Eleverna hälsar på lärarna genom den karakteristiska wai-gesten (handflatorna ihop framför ansiktet) och böjer rygg. Hierarki är här - precis som i övriga Fjärran Östern - viktigt.

Förutom ljudet av palmbladen, som rör sig i vinden runt omkring, är det tyst. Det är strax före nio (och redan pressande varmt), första lektionen är igång. Jag har 38 par sneda, fokuserade och förväntansfulla ögon på mig, när jag med gammaldags vit krita skriver engelska glosor på den slitna, svarta tavlan. Många av eleverna har aldrig tidigare sett en vit man, men deras kunskap om vad som händer i omvärlden är förbluffande. Dagen efter World Trade Center-tragedin - vet 90% om densamma.

Vid lektionens slut säger klassrepresentanten automatiskt: "Please stand up!" Varpå alla reser sig och utbrister unisont: "Thank you teacher, see you tomorrow!" Thank you, svarar jag och avståndet till skolan hemma i Europa känns väldigt stort..

Jag svalkar mig med dricksvatten från vattenanläggningen, när rektorn kommer gående. Jag hälsar med wai-gesten och böjer på huvudet så mycket som är lämpligt i detta fall. Vi står bland palmer och växter i regnbågens alla färger - en idyll.

- Ni har ett bra liv här, säger jag och en lärar-kollega översätter.
- Tack så mycket! svarar han och ler med hela sitt sympatiska ansikte. Ja i Bangkok är luften mycket dålig och människorna har jämt bråttom, fortsätter han på bristfällig engelska, torkar svetten ur pannan och tillägger; det verkar som de som bor där tävlar med varandra..

En fnittrande flickhop passerar oss, och på g a rektorns närvaro, går de nästan på knäna när de går förbi. Unga tjejer bär ett stort ansvar i sina familjer. Som alla thailändska barn, förväntas de delta mycket tidigt i hushållsarbetet. Flickan skall också till stor del ta hand om åldrande föräldrar. Den här plikten gör bl a, att det är mer förudmjukande för henne att vid arbete i Bangkok, ej kunna skicka hem pengar än att prostituera sig.

Det nya välstånd som skapats i Thailand under den extremt snabba moderniseringen, har till största delen (och som en del av globaliseringen), gjorts i Bangkok. Huvudstaden har genererat 50% av BNP. När arbetet tryter på ris- och sockerrörsfälten, avskräcker inte 12 miljoners stadens livskvalite med dålig luft och stress, att söka lyckan där.

TV och nya media; globaliseringens frontlinje, har nått in över bambu-trösklarna och skapar nya begär. Status, flärd och materiell standard har blivit eftertraktat. För de som flyttar följer hemlängtan, sociala problem, alienation och drogmissbruk. Ofta drabbas barnen.

På hemvägen från det fattiga -men trots allt - på något vis harmoniska Isaan, reflekterar jag över hur där livet kommer att se ut om trettio år. Bor de då medel-ålders barnen i ett 25 miljoners Bangkok, arbetande i 90-våningars skyskrapor? Sitter de i Volvon tre timmar varje morgon (gör en del redan i dag), för att sedan tjäna Sony eller Pizza Hut..

Bussen stannar för matrast. I ande-huset (minitemplet som finns utanför hus här), har en flaska Coca Cola offrats till Buddhan. Jag tänker på visionären Goethes ord: "Öst och väst kan inte längre hållas isär." Här på landsbygden mitt i Fjärran Östern är

detta manifesterat! Måhända en försmak av den s k globala byn.. De Coke-älskande barnens liv har redan börjat förändrats. Reklamens frestande, men enligt buddhismen illusoriska budskap, börjar likt ett tropiskt regn underminera religionens mångtusen-åriga fundament.

Utvecklingen kommer bara att bli positiv, så länge den unga generationen bär med sig tillräckligt av sin högstående kulturella och genuina särart in i framtiden. En sak har jag också sett och lärt; att biståndsorganisationer kan utgöra skillnad, d v s en effektiv, hjälpande kanal för alla oss som också ser globaliseringens både positiva och negativa sidor - ur barnens perspektiv.

